

Η ομιλία του Μητροπολίτη Σελευκείας για την εορτή των Τριών Ιεραρχών στο Φανάρι

[Πατριαρχεία](#) / [Οικουμενικό Πατριαρχείο](#)

Στην παιδαγωγική προτεραιότητα των Τριών Ιεραρχών καθώς και στα προβλήματα της σύγχρονης εποχής αναφέρθηκε μεταξύ άλλων στο κήρυγμά του ο Μητροπολίτης Σελευκείας κ. Θεόδωρος κατά την εορτή των Αγίων Πατέρων και «Προστατών των Γραμμάτων» στο Σεπτό Κέντρο της Πρωτοθρόνου Εκκλησίας της Κωνσταντινουπόλεως, την Τρίτη 30 Ιανουαρίου.

“Εις την σύγχρονον εποχήν της παγκοσμιοποιήσεως, εξ ης, βεβαίως, δεν εκλείπουν η σύγχυσις της πανσπερμίας, ο πλουραλιστικός σχετικισμός, η απαξίωσις του ανθρωπίνου προσώπου, η αποτυχία των προγραμμάτων μιάς κοινωνικής παιδείας και η διεύρυνσις των κοινωνικών ανισοτήτων, αι οικουμενικαί θεωρήσεις των Τριών Ιεραρχών αποκτούν ιδιαιτέραν επικαιρότητα, καθώς αύται ευρισκόμεναι εις τον αντίποδα της αλαζονικής αποκλειστικότητος, της αυταρέσκου εσωστρεφείας,

της περιφρονήσεως του «ετέρου» και της θεωρήσεώς του ως «άλλου», της ξενοφοβίας και του θρησκευτικού και πάσης φύσεως φονταμενταλισμού, ως εγγενών στοιχείων του ευδαιμονιστικού τρόπου του ζην και του ευθραύστου ειδώλου του «ανθρωποθεού», **αποτελούν το ζείδωρον αντίδοτον προς υπέρβασιν της αυτοαπομονώσεως** εις την πορείαν προς την παγκοσμιότητα και την οικουμενικότητα της εν Χριστώ πίστεως ως δυναμικής, διαχρονικής και μεταπλαστικής παρουσίας της άνωθεν αποκεκαλυμμένης σεσαρκωμένης αληθείας εις το εκάστοτε παρόν, μετά συγκεκριμένου σωτηριολογικού σκοπού και σαφούς εσχατολογικού προσανατολισμού, προς υπέρβασιν των αγκυλώσεων, των σχημάτων, των φραγμών, των περιορισμών και των διακρίσεων του παρόντος αιώνος του απατεώνος”, τόνισε ο Σεβασμιώτατος κ. Θεόδωρος.

“Οι Τρεις Ιεράρχαι διά της παιδαγωγικής των διδασκαλίας επισημαίνουν την σημασίαν της κατανοήσεως του νοήματος μιάς καταστάσεως, τονίζοντας ότι ο εκπαιδευτικός κατά την διδασκαλίαν δεν πρέπει να μεταχειρίζεται γενικότητας, αλλά να διδάσκη καθ’ ενότητα και διά παραδειγμάτων και διά της χρήσεως εποπτικών μέσων να καθιστά σαφές εις τους μαθητάς το περιεχόμενον της διδακτέας ύλης, δεδομένου, μάλιστα, ότι «τα πράγματα είναι των ονομάτων ισχυρότερα»”, επεσήμανε.

Διαβάστε ακόμη: [**Οικουμενικός Πατριάρχης προς τους νέους: “Αντισταθείτε στην αντικειμενοποιημένη ζωή και στην εργαλειοποίηση του ανθρωπίνου προσώπου”**](#)

Παρακάτω ολόκληρο το κήρυγμα του Μητροπολίτη Σελευκείας:

«Τούς αναφθέντας ἄνθρακας, ἐκ τοῦ ἀστέκτου πυρός, οἱ δι’ αὐτῶν φωτισθέντες, πιστῶς ἀνευφημήσωμεν. Οὗτοι γάρ τῇ πρὸς αὐτό ἐνώσει ἐκπυρωθέντες, φωστῆρες τοῦ κόσμου ἐγένοντο, ζωτικὴ τοῖς πτωχοῖς χρηματίζοντες δύναμις, Πατέρα καὶ Υἱόν, καὶ Πνεῦμα Ἅγιον, εὐσεβῶς ἀνακηρύττοντες• οἷς καὶ ἡμεῖς προσείπωμεν• Χαίροις τριάδος, Τριάς ἡ θεόσοφος» (Στιχηρόν Ἰδιόμελον Λιτῆς τῆς ἑορτῆς, ποίημα Νείλου τοῦ Ξανθοπούλου).

Παναγιώτατε Δέσποτα,
σεπτὴ τῶν ἁγίων Ἱεραρχῶν χορεία,
σεβαστοὶ Πατέρες,
ἐξοχ. Κυρία Ὑφυπουργέ Παιδείας,
ἐξοχ. Κύριε Πρέσβυ, Γεν. Πρόξενε τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ Πόλει,
ἐντιμολογιώτατοι ἄρχοντες,
ἐλλόγιμοι ἐκπαιδευτικοί,
ἀγαπητοὶ μαθητὲς καὶ μαθήτριες,

φιλέορτον ἐκκλησίασμα.

Ἐπέστη καί ἐφέτος ἡ πανέορτος μνήμη καί πάνδημος πανήγυρις τῶν σοφῶν Μεγάλων Οἰκουμενικῶν Διδασκάλων καί καλεῖ ἡμᾶς σήμερον ἡ Ἐκκλησία νά τιμήσωμεν τούς Τρεῖς μεγίστους Φωστῆρας τῆς Τρισηλίου Θεότητος, Βασίλειον Ἀρχιεπίσκοπον Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας τόν Μέγαν, «τόν οὐρανοφάντορα καί θεοπρεπῶς δογματίσαντα, τόν φιλόθεον ἀσκητήν, τόν φιλόανθρωπον καί πτωχοτρόφον, Γρηγόριον τόν Θεολόγον, τόν “θερμότατον τῆς Τριάδος ὑπέρμαχον” καί “δεύτερον Ἐπιστήθιον” εἰς τόν Θρόνον Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου καί Στάχυος, καί

Ἰωάννην τόν Χρυσόστομον, τόν ἀγωνιστήν καί θυσιαστικόν “προφήτην τῆς φιλανθρωπίας” καί “διδάσκαλον τῆς Θείας Εὐχαριστίας”, Ἀρχιεπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως» (Ὁμιλία τῆς Α.Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου κατά τήν ἑορτήν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, Φανάριον, 30 Ἰανουαρίου 2020, 1).

Εἰς τήν σημερινήν ἐποχήν τῶν ἀντιφάσεων, τῶν μεγάλων μέσων καί τῶν συγκεχυμένων σκοπῶν, ἡ ὁποία χαρακτηρίζεται ἀπό τό τέλος τῆς μετανεοτερικότητος καί τῆς παραδοσιακῆς ἀνθρωπολογίας καί τήν εἴσοδον εἰς τήν ἐποχήν τοῦ μετανθρωπισμοῦ καί τῆς τεχνητῆς νοημοσύνης, ἐν μέσῳ μιᾶς παρατεταμένης παγκοσμίου πνευματικῆς, ἠθικῆς καί οἰκονομικῆς κρίσεως πού ἐνισχύει καί ἐκτρέφει τάς πολεμικάς συρράξεις, ἡ ἑορτή τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν καί ἡ ἀναφορά εἰς τούς τρεῖς οἰκουμενικούς θεολόγους τῆς Ἐκκλησίας ἀποτελεῖ εὐκαιρία ἐπιστροφῆς εἰς τάς πνευματικές ρίζας τοῦ Γένους, πρὸς ὑπαρξιακόν ἀναστοχασμόν καί πνευματικὴν ἀνατροφοδότησιν, ἀλλὰ καί ὁδοδείκτη διὰ τήν ζωὴν μας εἰς τό παρόν, καί διὰ τήν πορείαν μας πρὸς τό μέλλον.

Καί τοῦτο, καθὼς τά σήμερον τιμώμενα τῆς χάριτος ὄργανα, αἱ κιθάραι τοῦ Πνεύματος, αἱ εὔσημοι σάλπιγγαι τοῦ κηρύγματος δέν διεκρίθησαν μόνον διὰ τήν ἀξιομνημόνευτον ἀφιέρωσίν των, ψυχῇ τε καί διανοίᾳ καί σώματι, εἰς τόν Χριστόν καί εἰς τήν Ἐκκλησίαν, εἰς τήν ὑπεράσπισιν τοῦ χριστιανικοῦ δόγματος, ἀλλὰ καί διὰ τήν λιπαράν θεολογικὴν καί θύραθεν παιδείαν των, τήν φιλόανθρωπον δρᾶσιν των καί τό οὐσιαστικόν ἐνδιαφέρον των διὰ τήν νεότητα.

Ἐκφρασταί μιᾶς θεολογίας, πιστῆς εἰς τήν παράδοσιν καί ἀνοικτῆς εἰς τόν κόσμον, ἡ ὁποία συνέδεε τήν πρᾶξιν μέ τήν θεωρίαν, τήν πίστιν μέ τήν ζωὴν, πάντοτε μετὰ διαθέσεως ποιμαντικῆς – θεολογοῦσα «ἀλιευτικῶς»-, πάντοτε μετὰ συγκεκριμένης ἀναφορᾶς εἰς τάς ὑπαρξιακὰς ἀναζητήσεις καί τόν ἐν Χριστῷ αἰώνιον προορισμόν τοῦ ἀνθρώπου, οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι, ζήσαντες εἰς τό μεταίχμιον τῆς μεταβάσεως ἐκ τοῦ τότε παλαιοῦ κόσμου εἰς τόν νέον, ὅτε «ἡ ἱστορικὴ συνάντησις τοῦ Χριστιανισμοῦ μέ τόν Ἑλληνισμόν ὑπῆρξε χωρίς ἀμφιβολίαν τό μεγαλύτερο

κοσμοϊστορικής σημασίας γεγονός που έπήγαγε την βαθύτερη και ριζικότερη τομή στην καθόλου ιστορία της ανθρωπότητας» (Μιχ. Φ. Δημητρακοπούλου, Μελέτες κριτικής φιλοσοφίας και μεταφυσικής, Αθήναι 2005, 288), κατώρθωσαν βιωματικώς να ενώσουν αρμονικώς την κλασσική ελληνική παιδεία και την χριστιανική πίστιν διά της συζεύξεως του σωτηριολογικού μηνύματος του Ευαγγελίου με τον Έλληνα λόγον και να γίνουν οι φορείς και οι θεμελιωταί πολιτισμού επί των βασικών αρχών του οποίου εδράζεται σήμερα και ο σύγχρονος ευρωπαϊκός πολιτισμός.

Οι Τρεις Ίεράρχαι, βιοῦντες εἰς τὴν ζωὴν των τό μυστήριον τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Λόγου καὶ τὴν ἐμπειρίαν τῆς πίστεως κατὰ τρόπον ἀληθῆ καὶ μοναδικόν, «κατώρθωσαν νὰ ὑπερβοῦν τόσο τὴν ἀλαζονεία τοῦ ἐλληνικοῦ μονισμοῦ, ὅσο καὶ τίς μονιστικὲς τάσεις στοὺς κόλπους τῆς ἴδιας τῆς Ἐκκλησίας. Ἀπέναντι σὲ τάσεις ἀπομονωτικὲς, ἀποκλειστικὲς, ἀπέναντι στὴν ἀνασφάλεια τῆς αὐτάρκειας καὶ τῆς ἐσωστρέφειας, ἐπέλεξαν συνειδητὰ μὲ τὴ ζωὴ καὶ τό ἔργο τους τὴν ὑπέρβαση, ἔχοντας συνείδηση τῆς οἰκουμενικότητος τοῦ σωτηρίου χριστιανικοῦ μηνύματος καὶ βεβαι-

ότητα γιὰ τὴν καθολικότητα τῆς ἀλήθειας (...). Μὲ ἓνα συνθετικὸ ὑπερβατικὸ διαλογισμό κατέδειξαν τό ἀδιέξοδο τῶν μονιστικῶν ἀποκλειστικῶν ἀντιλήψεων καὶ τῶν τάσεων ἐσωστρέφειας καὶ ἀπομόνωσης.

Ἀνέδειξαν τὴν οἰκουμενικότητα τοῦ χριστιανικοῦ λόγου ὡς οὐσιῶδες στοιχεῖο τῆς αὐθεντικῆς χριστιανικῆς ταυτότητος, ὡς τό γνήσιο ἥθος τοῦ εὐαγγελικοῦ μηνύματος». («Ὁμιλία Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτου Κυρίλλου Κατερέλου, Καθηγητοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, κατὰ τὴν ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν τελεσθεῖσαν Θ. Λειτουργίαν ἐν Πατριαρχικῇ καὶ Συνοδικῇ Χοροστασίᾳ (30/01/2006)», Ὁρθοδοξία, Περίοδος Β', ἔτ. ΙΓ', τεύχ. Α', Ἰανουάριος – Μάρτιος 2006, 174, 176).

Εἰς τὴν σύγχρονον ἐποχὴν τῆς παγκοσμιοποιήσεως, ἐξ ἧς, βεβαίως, δέν ἐκλείπουν ἡ σύγχυσις τῆς πανσπερμίας, ὁ πλουραλιστικὸς σχετικισμός, ἡ ἀπαξίωσις τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου, ἡ ἀποτυχία τῶν προγραμμάτων μιᾶς κοινωνικῆς παιδείας καὶ ἡ διεύρυνσις τῶν κοινωνικῶν ἀνισοτήτων, αἱ οἰκουμενικαὶ θεωρήσεις τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν ἀποκτοῦν ἰδιαιτέραν ἐπικαιρότητα, καθὼς αὗται εὐρισκόμεναι εἰς τὸν ἀντίποδα τῆς ἀλαζονικῆς ἀποκλειστικότητος, τῆς αὐταρέσκου ἐσωστρεφείας, τῆς περιφρονήσεως τοῦ «ἐτέρου» καὶ τῆς θεωρήσεώς του ὡς «ἄλλου», τῆς ξενοφοβίας καὶ τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ πάσης φύσεως φονταμενταλισμοῦ, ὡς ἐγγενῶν στοιχείων τοῦ εὐδαιμονιστικοῦ τρόπου τοῦ ζῆν καὶ τοῦ εὐθραύστου εἰδώλου τοῦ «ἀνθρωποθεοῦ», ἀποτελοῦν τό ζεῖδωρον ἀντί-

δοτον πρὸς ὑπέρβασιν τῆς αὐτοαπομονώσεως εἰς τὴν πορείαν πρὸς τὴν

παγκοσμιότητα καί τήν οἰκουμενικότητα τῆς ἐν Χριστῷ πίστεως ὡς δυναμικῆς, διαχρονικῆς καί μεταπλαστικῆς παρουσίας τῆς ἄνωθεν ἀποκεκαλυμμένης σεσαρκωμένης ἀληθείας εἰς τό ἐκάστοτε παρόν, μετά συγκεκριμένου σωτηριολογικοῦ σκοποῦ καί σαφοῦς ἐσχατολογικοῦ προσανατολισμοῦ, πρὸς ὑπέρβασιν τῶν ἀγκυλώσεων, τῶν σχημάτων, τῶν φραγμῶν, τῶν περιορισμῶν καί τῶν διακρίσεων τοῦ παρόντος αἰῶνος τοῦ ἀπατεῶνος.

Καί ἐπειδὴ ἡ χαλάρωσις τῆς οἰκουμενικῆς συνειδήσεως σηματοδοτεῖ ἀναποδράστως τήν ἀλλοίωσιν τῆς ταυτότητος τοῦ χριστιανικοῦ μηνύματος τῆς ἀληθείας, ἅς ἀναλογισθῶμεν, ἰδιαιτέρως ἡμεῖς οἱ

Ὁρθόδοξοι, τήν ζημίαν τήν ὁποίαν ἡ ἐπικράτησις τοῦ ἐθνοφυλετισμοῦ, τοῦ σωβινισμοῦ καί τοῦ μειοψηφικοῦ δικαιωματισμοῦ ὡς καθοριστικῶν κριτηρίων περὶ τῆς ὀρθοδόξου μαρτυρίας ἐν τῷ συγχρόνῳ κόσμῳ ἔναντι τῆς ἀπ' αἰώνων καθηγιασμένης κανονικῆς ἐκκλησιαστικῆς πράξεως καί πρακτικῆς ἐπιφέρει ἐπὶ τῆς ἀκεραιότητος, τῆς αὐθεντικότητος καί τῆς ἀξιοπιστίας τοῦ παρ' ἡμῖν αἰτουμένου λόγου, ὁπότε ἡ χριστιανικὴ μαρτυρία ἐδράζεται εἰς τὰ ἐφήμερα δεκανίκια τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας καί εἰς τὰς πεπερασμένας προνοίας τῶν ἀνθρωπίνων νομοθετημάτων, πολλῷ δέ μᾶλλον ὅτε ὁ ἀσφυκτικὸς ἐναγκαλισμὸς μεταξύ κοσμικῆς καί ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας, μέ τήν παράλληλον ἐργαλειοποίησιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡγεσίας, τήν προώθησιν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἀναθε-

ωρητισμοῦ καί τήν υἱοθέτησιν καινοφανῶν καί ἐκκοσμιευμένων δῆθεν «ἐκκλησιολογικῶν» ἀρχῶν, ὁδηγεῖ ἀναποτρέπτως καί νομοτελειακῶς εἰς τήν ἔκπτωσιν τῆς ἀποστολῆς τῆς Ἐκκλησίας ὡς σώματος Χριστοῦ καί τήν μετάλλαξιν τῆς ὄντολογίας της εἰς φορέα ἐκπληρώσεως ἐθνικιστικῶν προταγμάτων καί ὄχημα ὑλοποιήσεως σωβινιστικῶν πρακτικῶν εἰς τόν βωμόν, μάλιστα, τῆς διαπράξεως εἰδεχθῶν ἐγκλημάτων πολέμου κατὰ τῆς ἀνθρωπότητος, ὡς δύναται νά διακρίνη ἀπροσκόπτως ἕκαστος καλῆς θελήσεως καί ἄνευ μυωπικῶν παρωπίδων παρατηρητῆς τῆς ἐν

Οὐκρανίᾳ διαδραματιζομένης ἀδελφοκτόνου αἰματοχυσίας καί τῆς ἐξ αὐτῆς ἐπαπειλουμένης ἐνεργειακῆς καί ἐπισιτιστικῆς κρίσεως καί κοινωνικῆς ἀναταραχῆς εἰς παγκόσμιον κλίμακα.

Δέν λανθάνει, ἀσφαλῶς, τῆς προσοχῆς τό γεγονὸς ὅτι ζῶμεν εἰς μίαν ἐποχὴν καθ' ἣν ὁ λόγος περὶ ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων εἶναι ἄφθονος, παρὰ ταῦτα ἡ ἀνθρωπίνη ἀξιοπρέπεια διαρκῶς εὐτελίζεται, ἐνῶ ἀνθοῦν αἱ μορφαὶ κοινωνικοῦ ἀποκλεισμοῦ καί περιθωριοποιήσεως, ὡς καί αἱ ἐκφράσεις περὶ ἀνίσου καί ἀδίκου μεταχειρίσεως. Τυχάνει δέ ζητούμενον πότε καί τίνι τρόπῳ τρόπῳ ἡ ἀνθρωπότης θά ἐπιτύχῃ τόν σεβασμὸν τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου ἐκάστου ἀνθρώπου, τήν ὁμοτιμίαν τῶν ἀνθρώπων, τήν ἰσότητα τῶν λαῶν καί τῶν πολιτισμῶν καί τήν κοινωνικὴν δικαιοσύνην. Ταῦτα πάντα, παρὰ τὰς βερμπαλιστικὰς οὐμανιστικὰς

διακηρύξεις περί τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, τόσον εἰς παγκόσμιον ὅσον καί εἰς τοπικήν κλίμακα, ἐξακολουθοῦν νά παραμένουν ἐν ἰδεολόγημα, τό ὁποῖον τίθεται πάντοτε εἰς τήν προκρούστειον κλίνην τῆς ἐξυπηρετήσεως καί τῆς ἐξασφαλίσεως τῶν συμφερόντων τῶν ἰσχυρῶν ἐπὶ τῶν ἀδυνάτων.

Ἡ μόνη διέξοδος ἐκ τοῦ ὑφισταμένου ἀδιεξόδου δύναται νά ἐναποτεθῇ εἰς τόν ρόλον τῆς παιδείας καί τῆς ἀγωγῆς τῶν νέων, ὅπως οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι ἐγκαίρως καί προφητικῶς τῷ τρόπῳ τόν προσδιώρισαν, ὥστε νά δημιουργηθοῦν νέαι συνειδήσεις πού θά ἐπιφέρουν τήν οὐσιαστικήν ἀλλαγὴν ἐπὶ τῆς βαθμιαίως μέν μεταλλασομένης, ἀργῶς δέ καί σταθερῶς πνεύσεως τὰ λοίσθια, λόγω καί τῆς διογκουμένης οἰκολογικῆς κρίσεως, ἀνθρωπότητος.

Οἱ Οἰκουμενικοὶ Διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας, ἀναδεικνύοντες τόν ἀνθρωπολογικόν χαρακτήρα τῆς παιδευτικῆς διαδικασίας ὡς ἀμέσως συνυφασμένου μετὰ τῆς χριστιανικῆς ἀνθρωπολογίας, καθ' ἣν ὁ τελικός σκοπός καί προορισμός τοῦ ἀνθρώπου ὑπερβαίνει τὰ ἐγκόσμια καί ἀνάγεται εἰς τό ἐπέκεινα, εἰς «τό καθ' ὁμοίωσιν» τῆς κατὰ χάριν θεώσεως, ἀναγνωρίζουν τήν ὑψίστην σημασίαν τῆς διαπαιδαγωγήσεως τοῦ νέου ἀνθρώπου, τοῦ πολυδυνάμου καί πολυσυνθέτου τούτου ὄντος, ὡς μετοχῆς εἰς τό ἄθλημα τοῦ ἀληθεύειν ἐν ἀγάπῃ: «Αὕτη μοι φαίνεται τέχνη τις τεχνῶν καί ἐπιστήμη ἐπιστημῶν ἄνθρωπον ἄγειν τό ποικιλώτατον ζῶον καί πολυτροπώτατον» (P.G. 35, 425), θά τονίσῃ ὁ ὑψιπέτης Γρηγόριος, ὁ τῆς θεολογίας ἐπώνυμος.

Τό σημερινόν πρότυπον τῆς παρεχομένης παιδείας εἰς παγκόσμιον ἐπίπεδον προσδιορίζεται θεωρητικῶς ἐκ τῆς Ἀτζέντας τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν περί τῆς ἀειφόρου ἀναπτύξεως, ἣν καί ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ἑνώσις ἔχει υἱοθετήσῃ, μετὰ προοπτικῆς ἐπιτεύξεως κατὰ τήν δεκαπενταετίαν 2015 – 2030. Καθορίζουσα ἐν ὁλοκληρωμένον σχέδιον παγκοσμίου δράσεως διὰ τήν ἀνθρωπότητα καί τόν πλανήτην, προκειμένου νά ἐνισχυθῇ ἡ εὐημερία καί ἡ καθολικὴ εἰρήνη, ἡ Ἀτζέντα τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, ἀντικαταστήσασα τήν ἀποτυχημένην εἰς τό ἐπίπεδον τῆς ἐπιτεύξεως τῆς

κοινοτικῆς ἐπὶ ἐκπαιδευτικῶν ζητημάτων συνεργασίας «Στρατηγικὴν τῆς Λισσαβῶνος» (2001 – 2009), ἐπεκέντρωσεν εἰς τήν ἐξυπηρέτησιν τῆς συνεκτικῆς καί δικαίας ποιοτικῆς ἐκπαιδεύσεως καί εἰς τήν προώθησιν εὐκαιριῶν διὰ βίου μαθήσεως δι' ἅπαντας ἀνεξαιρέτως, θέτουςα στόχους εὐκρινῶς μετ' ἀνθρωπολογικόν περιεχόμενον, ὡς ἡ ἐξάλειψις τῶν διακρίσεων καί ἡ διασφάλις τῆς ἰσοτίμου προσβάσεως ἀπάντων εἰς ὅλα τὰ ἐπίπεδα τῆς ἐκπαιδεύσεως δι' ὅλους, συμπεριλαμβανομένων τῶν ἀτόμων μέ ἀναπηρίας, τῶν αὐτοχθόνων πληθυσμῶν καί τῶν παιδίων πού εὐρίσκονται εἰς εὐάλωτον κατάστασιν, ὡς καί ἡ ἐξασφάλις τῶν προϋποθέσεων ὥστε ἅπαντες νά ἀποκτοῦν γνώσεις καί νά

καλλιεργούν τās δεξιότητας πού χρειάζονται πρὸς προαγωγήν τῆς βιωσίμου ἀναπτύ-

ξεως, τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, τῆς ισότητος τῶν φύλων, τῆς προαγωγῆς τῆς κουλτούρας τῆς εἰρήνης καί τῆς μή-βιας, τῆς ταυτότητος τοῦ παγκοσμίου πολίτου, καθὼς καί τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς πολιτιστικῆς ποικιλομορφίας (United Nations <https://unric.org/en/sdg-4/>).

Καθίσταται, λοιπόν, εὐκόλος ἡ διαπίστωσις ὅτι αἱ προρηθεῖσαι ἀνθρωπιστικά φιλοδοξία καί τό πρότυπον τοῦ ἀνθρωπιστικοῦ κεφαλαίου πού ἤδη προβάλλει καί εἰς τόν εὐρωπαϊκόν χῶρον εἶναι συνυφασμένα μετὰ τοῦ πνεύματος καί τῶν βασικῶν θεωρητικῶν ἀρχῶν τῶν σήμερον τιμωμένων Τριῶν Ἱεραρχῶν, ἡ διδασκαλία καί τό ἔργον τῶν ὁποίων δύνανται νά φωτίσουν καί νά προσδώσουν ξεχωριστόν τι νόημα καί περιεχόμενον εἰς τήν ὡς ἄνω προοπτικήν.

Οἱ ὑπέρλαμπροι τῆς Ἐκκλησίας Χριστοῦ φωστῆρες, ἐκκινοῦντες ἐκ τῆς ἀξονικῆς ἀφετηρίας ὅτι πᾶς ἄνθρωπος, ὡς εἰκὼν τοῦ Θεοῦ, ἀποτελεῖ μίαν μοναδικήν καί ἀνεπανάληπτον προσωπικότητα, ἀνάγουν τήν ἐπίλυσιν τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων πρωτίστως εἰς τήν ἀνθρωπίνην ἠθικήν. Ὁ χρυσορρήμων Πατήρ θά τονίσῃ ὅτι ὁ ἄνθρωπος πού ζεῖ πνευματικῶς, πού θεωρεῖ τόν συνάνθρωπόν του ὡς ἀδελφόν, ὁ ἀπλός, ταπεινός καί δίκαιος ἄνθρωπος, πού θά παραμερίσῃ τό ἀτομικόν του συμφέρον, ἀποτελεῖ τό ἰδανικόν πρότυπον ἀνθρώπου πού δύναται νά προσεγγίσῃ οὐσιαστικῶς καί ἀποτελεσματικῶς τὰ κοινωνικά προβλήματα (Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ἔργα, τόμος Α΄, Ἠθικά καί Κοινωνικά, ἐκδ. ὁ Λόγος, Ἀθήνα 1967, 13-15).

Ἡ ἀνθρωπολογική προοπτική πού οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι προσδίδουν εἰς τήν ἐκπαίδευσιν, διὰ τοῦ συγκεκριμένου παιδείας, ἡ ὁποία, κατὰ τόν Ἱερόν Χρυσόστομον, «μετάληψις ἀγιότητος ἐστί» (Ε.Π.Ε. 25, 282), καί πίστεως καί τῆς διαφορετικῆς ἱεραρχήσεως τῶν ἀναγκῶν τῆς παιδείας μέ πρωταρχικήν ἔμφασιν εἰς τήν καλλιέργειαν τοῦ πνεύματος καί τήν προαγωγήν τῆς ἀγωγῆς καί, συνεπῶς, εἰς τήν ἐπαύξησιν τῆς γνώσεως, προσφέρει μίαν σημαντικήν διέξοδον εἰς τό ἀδιέξοδον εἰς τό ὁποῖον ἔχει περιέλθει σήμερον ἡ ἀνθρωπότης. Μία προοπτική σαφῶς χριστοκεντρική, καθὼς, κατὰ τόν Μέγαν Βασίλειον, σκοπός τῆς ἀγωγῆς εἶναι «ὁμοιωθῆναι Θεῷ κατὰ τό δυνατόν ἀνθρώπου φύσει. Ὅμοίωσις δέ οὐκ ἄνευ γνώσεως, ἡ δέ γνῶσις οὐκ ἐκτός τῶν διδαγμάτων» (Ε.Π.Μ. 32, 69B).

Ἡ προοπτική αὕτη ἀποκτᾷ σήμερον ξεχωριστόν χαρακτήρα, ἐάν ἀναλογισθῶμεν τήν πρό τετραετίας περίπου ἐπισήμανσιν τῆς Ὑπάτου Ἀρμοστείας τοῦ Ὄργανισμοῦ Ἑνωμένων Ἐθνῶν (UNHCR “Coming Together for Refugee Education”, <https://www.unhcr.org/fr/fr/en/media/coming-together-refugee-education-education-report-2020>), καθ’ ἣν ἐάν ἡ παγκόσμιος κοινότης δέν ἀναλάβῃ ἄμεσον καί

τολμηράν δρᾶσιν πρὸς ἀνακοπὴν τῶν καταστρεπτικῶν ἐπιπτώσεων τῆς COVID-19 εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν, τότε ἀπειλοῦνται περαιτέρω αἱ προοπτικαὶ ἐκατομμυρίων παιδῶν καὶ ἰδιαίτερος τῶν προσφύγων παιδῶν πού εὐρίσκονται εἰς λίαν μειονεκτικὴν θέσιν.

Τυγχάνει κοινὸς τόπος ὅτι ἡ σύγχρονος ἐκπαιδευτικὴ διαδικασία καὶ μάθησις προσανατολίζεται εἰς μίαν ἄκριτον καὶ δίχως ἀνθρωπολογικὸν καὶ κοσμολογικὸν προβληματισμὸν συσσωρεύειν ἐπιστημονικῶν καὶ τεχνολογικῶν γνώσεων, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ διαρκὴς μετασχηματισμὸς τῆς συγχρόνου πολυπολιτισμικῆς κοινωνίας, χαρακτηριζομένης ὑπὸ τῆς προκλήσεως τῆς πολιτιστικῆς ἐτερότητος καὶ συγκειμένης ἀναποτρέπτως καὶ ὑπὸ οἰκονομικῶν μεταναστῶν καὶ πολιτικῶν προσφύγων, θέτει νέας προκλήσεις εἰς τὸ ἐκπαιδευτικὸν γίνεσθαι, ὡς λόγου χάριν ἡ διαπολιτισμικὴ ἐκπαίδευσις καὶ ἀγωγή, ἡ ἐκπαίδευσις διδασκόντων καὶ διδασκομένων εἰς τὴν ἐνσυναίσθησιν, ἡ ἐπικέντρωσις καὶ ἡ ἐνασχόλησις μετὰ τῶν ζητημάτων τῆς πολιτιστικῆς διαφορετικότητος καὶ τῶν προβλημάτων τῶν συνανθρώπων ἡμῶν.

Ὑμεῖς, ἄλλως τε, Παναγιώτατε, εἰς Ὑμετέραν σχετικὴν δήλωσιν περὶ τὰς ἀρχὰς Σεπτεμβρίου 2001 κατὰ τὴν ἐν Ντουρμπάν Παγκόσμιον Διάσκεψιν τοῦ Ὁργανισμοῦ τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν κατὰ τοῦ ρατσισμοῦ, τῶν φυλετικῶν διακρίσεων, τῆς ξενοφοβίας καὶ πάσης ἀδιαλλαξίας, συνεδέσαστε λίαν χαρακτηριστικῶς τὴν παιδαγωγικὴν διάστασιν τοῦ σεβασμοῦ εἰς τὴν πολιτιστικὴν ἐτερότητα μετὰ τῆς πίστεως καὶ τῆς δογματικῆς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. «Ὅποτε οἱ ἄνθρωποι ἀποτυγχάνουν νὰ ἀναγνωρίσουν τὴν ἀξία τῆς ἐτερότητας, μειώνουν βαθιὰ τὴ δόξα τῆς θεϊκῆς δημιουργίας. Ἀκολουθώντας τὸ παράδειγμα τῶν τριῶν προσώπων τῆς Ἀγίας Τριάδος, οἱ ἄνθρωποι καλοῦνται νὰ ὑπάρξουν σέ σχέση ὁ ἓνας μέ τὸν ἄλλον, ἐνωμένοι μέ τὸν δεσμό τῆς ἀγάπης, ὡς διαφορετικά καὶ μοναδικὰ πρόσωπα, τὸ καθένα προικισμένο μέ ἰδιαίτερα χαρίσματα καὶ χαρακτηριστικά, καθένα δημιουργημένο κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν Θεοῦ.

Ὅλα τὰ ἀνθρώπινα ὄντα, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴ θρησκεία, τὴ φυλὴ, τὴν ἐθνικὴ καταγωγὴν, τὸ χρῶμα, τὴν πίστιν ἢ τὸ φύλον, εἶναι ζῶσες εἰκόνες τοῦ Θεοῦ καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀξίζουν τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ἀξιοπρέπεια πού ἀνήκει στὴ φύσιν τους. Κάθε φορά πού οἱ ἄνθρωποι ἀποτυγχάνουν νὰ συμπεριφέρονται στοὺς ἄλλους μέ αὐτόν τὸ σεβασμὸν προσβάλλουν τὸ δημιουργὸ Θεό».

Εἰς τὴν σύγχρονον διδακτικὴν, μέ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς προηγμένης τεχνολογίας καὶ τῶν καινοτομιῶν, τὴν κατὰ περιπτώσεις ἐπιβολὴν τῆς, λόγω τῶν ἐπιπτώσεων τοῦ κορωνοϊοῦ, ἐξ ἀποστάσεως ἐκπαιδεύσεως, πού ὁδηγοῦν εἰς τὴν ἐκμηδένισιν τοῦ χωροχρόνου, ἀναγνωρίζεται ὑπὸ τῆς παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης ὅτι ἡ ἐπίτευξις τῶν

συναισθηματικῶν στόχων τῆς μαθήσεως δέν εἶναι ἀπλῶς σημαντική τις παράμετρος, ἀλλ' ἡ βάσις καί ἡ κρηπίς τῆς κατακτήσεως τῶν γνωστικῶν στόχων, καθ' ἣν στιγμήν τυγχάνει προφανές ὅτι τό κοινωνικόν περιεχόμενον τῆς μαθήσεως δέν καθίσταται ἐφαρμόσιμος στοχοθεσία ὅσον εἰς ἓν διά ζώσης περιβάλλον μαθήσεως.

Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι διά τῆς παιδαγωγικῆς των διδασκαλίας ἐπισημαίνουν τήν σημασίαν τῆς κατανοήσεως τοῦ νοήματος μιᾶς καταστάσεως, τονίζοντες ὅτι ὁ ἐκπαιδευτικός κατά τήν διδασκαλίαν δέν πρέπει νά μεταχειρίζεται γενικότητας, ἀλλά νά διδάσκη καθ' ἐνότητος καί διά παραδειγμάτων καί διά τῆς χρήσεως ἐποπτικῶν μέσων νά καθιστᾷ σαφές εἰς τούς μαθητάς τό περιεχόμενον τῆς διδακτέας ὕλης, δεδομένου, μάλιστα, ὅτι «τά πράγματα εἶναι τῶν ὀνομάτων ἰσχυρότερα».

Ὁ χρυσορρήμων Χρυσόστομος θά ἐπιστήσῃ τήν προσοχήν εἰς τόν ἔλεγχον ὑπό τοῦ διδασκάλου τῆς ἀφομοιωτικῆς ἱκανότητος τῶν μαθητῶν, ὥστε ἡ καθ' ἐνότητος πρὸς τούς τελευταίους παρεχομένη γνώσις νά καθίσταται κτῆμα των κατά τρόπον τμηματικόν: «Μή ἐπεξέλθῃς τῷ παντί διηγῆματι» (A. Malingrey, Jean Chrysostome Sur la vaine gloire et l' éducation des enfants, Sources Chrétiennes, no. 188, Les éditions du Cerf, 1972, 142). Συμπληρωματικῶς, ὁ Μέγας Βασίλειος θά ἐπισημάνῃ μεθοδολογικῶς τήν ἀνάγκην τῆς προσθήκης νέων γνώσεων μέ μέτρον καί τῆς σταδιακῆς ἀπό τῶν εὐκολοτέρων θεματικῶν πρὸς τάς δυσκολοτέρας ἀναβάσεως εἰς τήν κλίμακα τῆς προσκλήσεως νέων, ἄνευ τῆς ἀναμίξεως ἐτέρων θεματικῶν, γνώσεων, καί τῆς ρυθμίσεως τῆς διδασκαλίας τῶν ἐκπαιδευτικῶν συμφώνως πρὸς τάς ἀντιλήψεις, τά χαρακτηριστικά καί τάς μαθησιακάς ἱκανότητας τῶν μαθητῶν, καθὼς «ἡ διάνοια ἀτονοῦσα πάντων ὁμοῦ περιδράξασθαι» (PG 31, 345B).

Ἡ παιδαγωγική προτεραιότης τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν συνίσταται εἰς:

- Τήν σημασίαν τοῦ παραδείγματος, τῆς ἐνθαρρύνσεως καί τοῦ ἐπαίνου, τῆς ἀποφυγῆς τῆς βίας, τῆς χρήσεως τῆς πειθοῦς καί τῆς λειτουργίας τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ὡς προτύπου διά τῆς συμφωνίας μεταξύ λόγων καί πράξεων καί τῆς καταστάσεως τῶν παιδαγωγῶν ὡς ἀρχετύπων βίου καί κανόνων ἀρετῆς. Ὁ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου λόγος τοῦ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου δέν ἐπιδέχεται ἀμφισβήτησιν: «ἢ μή δίδασκε ἢ δίδασκε διά τοῦ παραδείγματος» (P.G. 36, 212), διά νά συμπληρώσῃ: «Μισῶ διδάγματα οἷς ἐνάντιος βίος» (Ε.Π.Ε. 10, 174, 40) καί «ἄφωνον ἔργον κρεῖσσον ἀπράκτου λόγου» (P.G. 37, 929), ἐνῷ ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ἀφοῦ εἴπῃ: «Τόν δέ παιδεύοντα, οὐ διά ρημάτων μόνον, ἀλλά διά πραγμάτων παιδεύειν χρή» (Ε.Π.Ε. 14, 554), θά τονίσῃ καί τά ἐξῆς: «Τί μέγα φρονεῖς; Ὅτι διδάσκεις διά λόγων; Ἄλλ' εὐκολον τοῦτον, τό φιλοσοφεῖν ἐν ρήμασιν• δίδαξόν με διά τοῦ βίου

τοῦ σοῦ, αὕτη ἡ διδασκαλία ἀρίστη» (P.G. 60, 223). Καί τοῦτο, καθώς ἡ διχοτόμησις σκέψεως καί δράσεως ὁδηγεῖ εἰς ἓν μή αὐθεντικόν λόγον πού ἀδυνατεῖ νά μετασχηματίσῃ τήν σύγχρονον πραγματικότητα καί καταλήγει εἰς κενολογίαν, καθ' ἣν στιγμήν ἡ

μανιχαϊστική διάξενυς μεταξύ τούτων διά τῆς προαγωγῆς τοῦ συνθήματος «δρᾶσις διά τήν δρᾶσιν» ὁδηγεῖ εἰς ἓν ἄκρατον ἀκτιβισμόν πού ἀρνεῖται τήν ὀρθήν πρᾶξιν καί καθιστᾷ ἀδύνατον τόν διάλογον.

- Τόν ἀναντικατάστατον ρόλον ἀμφοτέρων τῶν γονέων, πατρός καί μητρός, εἰς τήν ἀγωγήν τῶν νέων ἐντός τοῦ οἰκογενειακοῦ περιβάλλοντος, τό ὅποιον ἐσχάτως βάλλεται διά τῆς ἐκκοσμικεύσεως καί ἀναθεωρήσεως μέ τήν πρότασιν καί διά νόμων ἐπικύρωσιν καινοφανῶν καί ἀθέσμων ἐναλλακτικῶν προτύπων οἰκογενείας, ὑπό τήν πίεσιν τοῦ στείρου δικαιοματισμοῦ. Ὁ Ἱερός Χρυσόστομος χαρακτηρίζει ὡς παιδοκτόνους τούς γονεῖς πού ἐνδιαφέρονται ἀποκλειστικῶς μόνον διά τήν ὑλικήν ἀποκατάστασιν τῶν τέκνων των, ἀδιαφορῶντες διά τήν ψυχικήν ἀγωγήν αὐτῶν: «Ἄσκησον τήν ψυχήν τοῦ παιδός, κᾷκεῖνον παρέσται λοιπόν. Ταύτης μέν γάρ οὐκ οὔσης ἀγαθῆς, οὐδέν ὄφελος αὐτῷ τῶν χρημάτων.

Ταύτης δέ κατορθουμένης, οὐδέν βλάβος ἀπό τῆς πενίας» (Ε.Π.Ε. 23, 268). Πόσον ἐπίκαιρος ἡ ἐν λόγῳ ἐπισήμανσις, λόγῳ τῶν οἰκογενειακῶν δραμάτων πού καθημερινῶς διαδραματίζονται ἐξαιτίας τῆς ἀπουσίας τῶν γονέων ἐκ τῆς ζωῆς τῶν τέκνων των, τά ὅποια ὁδηγοῦνται εἰς τήν ἀναρχίαν, τήν ἐπιθετικότητα, τήν βίαν ἐντός καί ἐκτός τῶν σχολικῶν μονάδων καί τήν ἀδικίαν καί καθίστανται ἀνθρώπινα ἐρεΐπια, θύματα τῆς ἄγνοιας, τῆς ἀδιαφορίας καί τῆς λήθης ἐντός τῆς οἰκογενειακῆς ἐστίας, γεγονόςς τό ὅποιον ἐπιβεβαιοῖ τό γραφέν ὅτι «τά σχολεῖα ἔχουν

ἀναγκαστεῖ νά ἀναλάβουν ὅλο καί περισσότερα καθήκοντα πού παραδοσιακά θεωροῦνταν ἀρμοδιότητα τῆς οἰκογένειας» (John MacBeath, Michael Schartz, Denis Meuret, Lars Jacobsen, Ἡ αὐτοαξιολόγησις στό Εὐρωπαϊκόν σχολεῖο, μτφρ. Μαρία Δεληγιάννη, ἐκδ. Μεταίχμιο, Ἀθήνα 2005, 150). Διό καί ὁ Θεολόγος νοῦς Γρηγόριος ἐπισημαίνει: «Ποιήσατε δικαιοσύνης ὄπλον καί μή θανάτου τήν παίδευσιν», ἐνῷ ὁ κλεινός Ἰωάννης ὁ τῇ γλώττῃ χρυσορρήμων θά προσθέσῃ: «Οὐ γάρ τό σπεῖραι ποιεῖ πατέρα μόνον, ἀλλά τό παιδεῦσαι καλῶς (...). Νόμισον ἀγάλματα χρυσά ἔχειν ἐπὶ τῆς οἰκίας τά παιδία (...) τήν ψυχήν αὐτῶν κατακόσμει καί διάπλαττε».

- Τήν ἄνθησιν τῶν διαπροσωπικῶν σχέσεων ὡς προϋπόθεσιν διά τήν ἐπίτευξιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν στόχων, τοῦ χρυσορρήμονος Πατρός διαλαλοῦντος ὅτι «οὐδέν γάρ οὕτω πρός διδασκαλίαν ἐπαγωγόν ὡς τό φιλεῖν καί φιλεῖσθαι» καί θεμελιώσαντος τήν παιδαγωγικήν τοῦ προσώπου πού ἐδράζεται εἰς τήν ἀνάπτυξιν τῶν

διαπροσωπικῶν σχέσεων.

Παναγιώτατε Δέσποτα,

«Τοῖς τῶν μεγάλων ἱεραρχῶν ῥήμασι καί ἴχνεσιν ἐπόμενος» αἵρετε οὖν καί Ὑμεῖς, ὡς ὁ παιδαγωγός Πατριάρχης τῆς ποιμαντικῆς ἐνσυναισθήσεως μεριμνῶν διὰ τήν τῶν παίδων ἀνατροφὴν, τόν σταυρόν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία, ὡς τό ἀμφικτυονικόν, κατὰ τόν Κωνσταντῖνον Οἰκονόμων τῶν ἐξ Οἰκονόμων, κέντρον τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῆς, φυλάσσει μέ ἔνθεον ζῆλον ὡς βίωμα καί ἐμπειρία τό αὐτό πνεῦμα τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν μέ τήν κατ' ἐξοχήν χριστοκεντρικήν, ἀνθρωπολογικήν, σωτηριολογικήν καί οἰκουμενικήν του διάστασιν καί τήν πνευματικήν των παρακαταθήκην καί ἡ ὁποία Μήτηρ Ἐκκλησία καθιέρωσε πολύ πρὶν ἀπὸ τό Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν τήν ἐορτὴν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν ὡς ἐορτὴν τῆς παιδείας. Λαμβάνετε δύναμιν, Παναγιώτατε, προσκυνῶν τά

ἱερά λείψανα Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καί Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, τά ὁποῖα πρό εἰκοσαετίας ἠξιώθητε, μετὰ ἀπὸ τήν πάροδον ὀκτῶ ἐκατονταετιῶν, νά ἐπαναπατρίσητε εἰς τήν ἔδραν των.

Δέν εἶναι ἄνευ σημασίας ὅτι Ὑμεῖς, Παναγιώτατε, ἔχοντες ὡς διαρκῆ προσευχητικήν μέριμναν τό τοῦ Μεγάλου Βασιλείου «τήν νεότητα παιδαγωγήσον», ἀγωνίζεσθε μή πτοούμενος διὰ τήν ἐπαναλειτουργίαν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης, μεριμνᾶτε διαρκῶς διὰ τήν εὐρυθμον λειτουργίαν τῆς Πατριαρχικῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς καί τῶν λοιπῶν Ὁμογενειακῶν Ἐκπαιδευτηρίων, ὁργανώνετε ἀνά τακτά χρονικά διαστήματα Συνέδρια Νεολαίας, ὑποδέχεσθε μετὰ πατρικῆς χαρᾶς νέους καί νέας, μαθητάς καί μαθητρίας ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰς τήν Βασιλεύουσαν διὰ νά τούς μεταδώσητε φῶς ἀπὸ τήν ἀκοίμητον κανδήλα τοῦ Φαναρίου, τό ἀνέσπερον φῶς τῶν Ἱερῶν Παραδόσεων μας, τό φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας, τό φῶς τῆς Εὐαγγελικῆς ἀληθείας, πού οἱ Ἅγιοι Τρεῖς Μεγάλοι Ἱεράρχαι καί ἅπαντες οἱ Ἅγιοι προκάτοχοί Σας, Ἀρχιεπίσκοποι καί Πατριάρχαι Κωνσταντινουπόλεως, «παρέδωκαν τῇ Ἐκκλησίᾳ».

Εὐχηθῆτε, Παναγιώτατε, ὅπως ἡ παιδεία, συμφώνως καί πρὸς τά κατὰ τήν ἐν Κρήτη Ἀγίαν καί Μεγάλην Σύνοδον διατυπωθέντα, ἐπανεύρῃ τόν αὐθεντικόν της προσανατολισμόν, ἀπευθυνομένη εἰς τήν πνευματικήν φύσιν καί τόν αἰώνιον προορισμόν τοῦ ἀνθρώπου, προσφέρουσα εἰς τούς νέους οὐχί μόνον «βοήθειαν» ἀλλά τήν «ἀλήθειαν» τῆς θεανθρωπίνου καινῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς. Γένοιτο.